

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: استراتژی های توسعه ملی و برنامه ریزی	کد درس: ۲۹۲۰۵۳
مقطع تحصیلی: دکتری تخصصی	رشته تحصیلی: مدیریت خدمات بهداشتی درمانی
گروه آموزشی: علوم مدیریت و اقتصاد سلامت	پیش نیاز:
تعداد واحد: ۳	محل برگزاری: دانشکده بهداشت
تاریخ بروزرسانی:	مسئول درس: دکتر سید سعید طباطبایی، دکتر جواد مقری، دکتر حسین ابراهیمی پور
طراحی اولیه ☒ بازنگری ☐	
هدف کلی دوره: آشنا نمودن دانشجویان با مفاهیم توسعه و استراتژی های توسعه ملی، ازاین رو از دانشجویان و فراگیر انتظار آن است که در پایان ترم تحصیلی بتوانند به اهداف ذیل دست یابند:	
اهداف اختصاصی دوره: ✓ جایگاه برنامه توسعه ملی در سیاستگذاری، آینده نگاری و برنامه ریزی بلند مدت را شرح دهد. ✓ توسعه را تعریف و اهداف و عوامل مرتبط با آن را بیان کند. ✓ شکل گیری مفهوم توسعه را توضیح دهد. ✓ صندوق توسعه ملی را شرح دهد. ✓ هر یک از ابعاد توسعه ملی را تشریح کند. ✓ توسعه پایدار را تعریف و مهمترین شاخص ها، الزامات و محورهای آن را توضیح دهد. ✓ سیاست گذاری و سیاست گذاری سلامت را تشریح نماید. ✓ چرخه سیاست گذاری سلامت و مراحل مختلف آن را شرح دهد. ✓ مدل های سیاست گذاری سلامت را به اختصار توضیح دهد. ✓ مفهوم تحلیل سیاست و رویکردهای اصلی آن را تشریح نماید. ✓ گام های تحلیل سیاست را به ترتیب نام برده و مختصراً توضیح دهد. ✓ چارچوب مثلث سیاست گذاری والت و گیلسون و اجزای آن را تشریح نماید. ✓ مراحل تحلیل ذینفعان را شرح دهد. ✓ ضرورت آینده پژوهی با تاکید بر آینده پژوهی در نظام سلامت را توضیح دهند ✓ تاریخچه آینده پژوهی را توضیح دهند	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

✓ تعریف آینده پژوهی را بدانند	
✓ تفاوت بین مفاهیم مطرح در آینده پژوهی از جمله آینده پژوهی، برنامه ریزی، پیش بینی، آینده نگری، آینده نگاری را تبیین نمایند	
✓ اجزاء آینده پژوهی و ارتباط آن با نظام سلامت را ترسیم نمایند	
جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	
جلسه	رئوس مطالب
جلسه اول	الف) جایگاه برنامه توسعه ملی در سیاستگذاری، آینده نگاری و برنامه ریزی بلند مدت ب) شکل گیری مفهوم توسعه
جلسه دوم	الف) تعاریف توسعه، مولفه های اصلی توسعه و عوامل مرتبط با توسعه ب) چرخه توسعه و مهمترین ویژگی های توسعه ملی
جلسه سوم	الف) برنامه ریزی توسعه، انواع برنامه ریزی توسعه؛ سیر تکوینی برنامه ریزی توسعه، چارچوب و مراحل توسعه
جلسه چهارم	الف) صندوق توسعه ملی، وظایف و اهداف
جلسه پنجم	الف) تعریف توسعه اقتصادی و تفاوت آن با رشد اقتصادی، معیارهای اندازه گیری توسعه اقتصادی
جلسه ششم	الف) توسعه اجتماعی و فرهنگی ابعاد آن ب) معیارهای اندازه گیری توسعه اجتماعی و فرهنگی ج) ابعاد و مولفه های توسعه اجتماعی و فرهنگی در برنامه های شش گانه توسعه
جلسه هفتم	الف) توسعه پایدار و شاخص های توسعه پایدار ب) محورها و الزامات توسعه پایدار
جلسه هشتم	الف) مبانی و مفاهیم سیاست گذاری سلامت
جلسه نهم	الف) چرخه سیاست گذاری سلامت ب) دستورگذاری
جلسه دهم	الف) مدل ها و رویکردهای سیاست گذاری سلامت
جلسه یازدهم	الف) مبانی تحلیل سیاست و کاربرد آن در بخش سلامت ب) رویکرد تحلیل سیاست ج) رویکرد تحلیل برای سیاست
جلسه دوازدهم	الف) گام های تحلیل سیاست

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

جلسه سیزدهم	الف) چارچوب های تحلیل سیاست در بخش سلامت ب) تئوری های تحلیل سیاست در بخش سلامت
جلسه چهاردهم	الف) چارچوب مثلث سیاست گذاری والت و گیلسون
جلسه پانزدهم	ب) تحلیل ذیفعان (stakeholder analysis)
جلسه شانزدهم	ضرورت آینده پژوهی
جلسه هفدهم	ضرورت آینده پژوهی در نظام سلامت
جلسه هیجدهم	تاریخچه آینده پژوهی
جلسه نوزدهم	تعاریف پایه در حوزه آینده پژوهی
جلسه بیستم	اجزاء آینده پژوهی
جلسه بیست و یکم	اجزاء آینده پژوهی
جلسه بیست و دوم	روش های رویارویی با آینده و آینده پژوهی
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): سخنرانی برنامه ریزی شده با استفاده از پاورپوینت	
وسایل آموزشی: کامپیوتر و ویدئو پروژکتور	
وظایف و تکالیف دانشجوی: دانشجوی ضمن حضور منظم در کلاس و کسب اطلاعات لازم در زمینه مباحث مختلف، می بایست مشارکت فعال در مباحث مطرح شده داشته و در بعضی مباحث به ارائه سمینار بپردازد.	
روش های ارزیابی دانشجوی (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود): روش های ارزیابی در طول دوره: ۵۰ درصد روش های ارزیابی در انتهای دوره: ۵۰ درصد	
منابع اصلی درس: - برنامه ریزی توسعه: مبانی، مفاهیم و مطالعه تطبیقی تجربه کشورهای منتخب و ایران - برنامه ریزی توسعه: بررسی استراتژی توسعه اقتصادی در برنامه عمرانی پنجم (۱۳۵۲-۵۶) - علوم انسانی، تحولات گفتمانی و برنامه ریزی توسعه در ایران (۱۳۵۷-۹۲) - صندوق های ثروت ملی موفق (الگوها و رفتارها): آموزه هایی برای صندوق توسعه ملی جمهوری اسلامی ایران - صندوق توسعه ملی؛ فرصت ها و چالش های پیش رو برای کمک به توسعه پایدار کشور - جغتایی فائزه، موسوی میرطاهر، زاهدی مازندرانی محمد جواد. ابعاد و مولفه های توسعه اجتماعی در برنامه های پنجگانه توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. رفاه اجتماعی. ۱۳۹۵؛ ۱۶ (۶۳): ۵۵-۸۸ جمهوری اسلامی ایران	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

– فرهاد دژپسند، جواد اطاعت، علی دینی ترکمانی . مبانی توسعه پایدار در ایران، انتشارات نشر علم، ۱۳۹۳
Social Development, Indicators and Status of Iran in World. scds. 2013; 2 (1):59-182

. [Kent Buse](#), [Nicholas Mays](#), [Gillian Wal](#). Making health policy. Open University Press, 2005.

[Collins T](#) . Health policy analysis: a simple tool for policy makers. [Public Health](#). 2005;119(3):192-6.

آشنایی با مبانی آینده پژوهی، دفتر مطالعات و پژوهی اداری

دانشنامه آینده پژوهی، پژوهشکده آینده پژوهی دانشگاه علوم پزشکی کرمان